

og Billighedens Krav, uden at forurette nogen af Parterne. Der kunde vel imidlertid fra en og anden Side ønskes nogle Forandringer, i hvilken Henseende jeg tør henlede Opmærksomheden navnlig paa et Punkt i Loven, som jeg troer vil gjøre Loven mindre anvendelig og svække dens Betydning. Det Punkt, jeg mener, er det, hvor det er fastsat, at efter Opgjørelsen imellem Eier og Fæster skal Godseieren have Ret til at forhøje Kjøbesummen med en Trediedeel; jeg er overbevist om, at det vil vise sig, at Godseieren vil benytte dette for at beholde Fæstegaardene ved Godset som en Herlighed, og, skal Fæstebonden betale den Trediedeel med, vil han komme til at betale Gaarden til sin fulde Værdi, og altsaa ei faae den Godtgjørelse for sin Fæstebesiddelse, som Loven tilsigter. Dersom denne Paragraph skal vedblive at staae i Loven, saa burde der ligeoverfor, til Fasterens Betryggelse, vedføies en Bestemmelse, som f. Ex. at naar Godseieren forhøjer Kjøbesummen med en Trediedeel, Fæsteren da erholder Lov til efter eget frit Valg at forlange sig Taxationssummen ifølge § 9 og 10, med denne Trediedeel udbetalt strax, dersom han maatte foretrække dette.

Jeg har nu med mine ringe Evner paa-
viist Nødvendigheden af den foreliggende Lov, og, da jeg veed, at alle de ærede Herrer sidde her med et Hjerte, der slaar varmt for Medbrødres Vel, behøver jeg ikke engang at bede dem om at fremme denne Sag; men, førend jeg slutter, være det mig dog tilladt at henvende mig til det høitærede Ministerium, hvis Pligt jeg har troet det var at fremkomme med dette Forslag, men som ikke er skeet, med Bøn om, at Ministeriet, som jeg veed ogsaa har Fædrelandets Vel for Øie, ei vil modsætte sig denne Lovs Fremme, men understøtte den paa ethvert Stadium baade her og i det andet Thing. Jeg er overbevist om, at det i Tiden vil blive til Fædrelandets Gavn og en talrig virksom Glædes Vel, og Glæden derover vil, med Hensyn til de Mænd, der have understøttet Sagen, give sig Luft i velsignelsesrige Ord, og fæste varigt Bo i Bondens Hjerte, ligesaa vel som Mindet om slette Frederik, Bernstorff og flere Adlinge deri endnu bevares.

J. M. Hansen: De af de her tilstede-

værende Medlemmer, der hørte den ærede Indenrigsminister den 22de November 1848 her i Salen at tale paa Regjeringens Begne og i Regjeringens Navn, og igjen idag have hørt ham tale paa Regjeringens Begne og i Regjeringens Navn om det selsamme Spørgsmaal, ville vistnok være blevne bestyrkede i de Erfaringer, de maae have gjort om de menneskelige Tings Ubestandighed og Forgængelighed; thi den 22de November 1848 fremtraadte den ærede Indenrigsminister, som igjen idag har yttret sig, paa Regjeringens Begne og i Regjeringens Navn, og sagde, at der paa den første sammentrædende lovgivende Rigsdag skulde fra Regjeringens Side blive fremlagt et Lovudkast til Afsløningen af Fæstevæsenet. Nu har den ærede Indenrigsminister idag anført — det skulde vel være en Grund, hvorfor der ikke ifølge dette Løfte paa den første sammentrædende Rigsdag blev forelagt et saadant Lovudkast — at, da der for Leberne af de forskjellige Parter var blevet forelagt et Forslag af ham, hvilket imidlertid var blevet modtaget med Modvillighed, og forkastet og fraraadet fra de forskjellige Sider, saa havde Regjeringen deri en Grund til ikke at fremkomme, som den havde lovet, med et Udcast for den første sammentrædende Rigsdag. Jeg kan ikke erkende dette for en gyldig Grund til at unddrage sig fra et bestemt givet Løfte. Det er nemlig noget ganske Andet, naar de forskjellige Parter sammentrædes for at yttre sig raadgivende om en Ting, hvis endelige Udfald de ingen Indsigt have paa, og naar ikke alene de forskjellige Ledere for Parterne, men den hele Rigsdag forelægges en Sag, og forelægges den til Afgjørelse, og ikke til Raadgivning. Man kan godt tænke sig, at de forskjellige Ledere, hver fra sin Side, kunde have tænkt som saa: Forelaa Sagen til endelig Afgjørelse, saa ville vi maaskee med nogle enkelte Forandringer kunne gaae ind paa den forelagte Plan; men naar vi kun skulle yttre os raadgivende, da kan der være langt frem, og vi kunne og burde derfor ikke opgive nogen af de Paastande eller af de Principer, som vi hver fra sin Side have anseet for de rette og som vi ville gjøre gjældende; thi ved her, som raadgivende Mænd,